

44 . Ostrovu Mic | Comuna: Râu de Mori | Județ: Hunedoara | Punct: Villa rustica (proprietatea Ion Predoni) | Anul: 2010

Anul: 2010

Cod RAN: 90949.01

Perioade: Antichitate, Perioadă neprecizată

Epoci: Epoca romană timpurie, Perioadă neprecizată

Categoriile sit: Neatribuit

Autori: Dorin Alicu, Gică Băeștean, Valentin Deleanu, Anca Mătiș, Richard Petrowszki, Oana Tutilă

Instituții: Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Instiuție Nedefinită, Instiuție Nedefinită, Speyer Museum, Germa, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva

Raport

Situl arheologic, având coordonatele GPS 45°31'15" N; 22°49' 59" E, a fost identificat în hotarul vestic al satului Ostrovu Mic, în teritoriul Coloniei Dacice Sarmizegetusa, la cca. 5 km E de capitală și la aproximativ 1 km S de drumul imperial, vizibil pe câteva porțiuni și denumit de localnici „drumul lui Traian”.

În această campanie au fost continuate cercetările care au debutat în anul 2009 în situl de epoca romană de la Ostrovu Mic, punct Villa rustica.

În anul 2009 au fost trasate două secțiuni S1 și S2. Anul acesta au fost trasate secțiunile S3 = 18 x 2 m (orientare NNE-SSV, situată la N de S1), S4 = 18 x 2 m (orientare NNE-SSV, situată la S de S1 și în continuarea lui S2), S5 = 15 x 2 m (orientare NNE-SSV, în continuarea lui S4, pe direcția sudică), S6 = 15 x 2 m (orientare NNE-SSV, la V de S3) și casele C1 la E de S2, C2, C3 și C4 (toate situate la V de S4 și S5, având dimensiunile 4 x 4 m).

Scopul ambelor campanii a fost acela de a stabili limitele construcției. În anul 2009 am surprins zidul de apus al împrejmuirii, denumit de către noi Z13, limita de V a construcției, prin Z10, și posibil cea de est, prin Z1, doar că, în această parte cercetarea ne-a fost îngrijită de o proprietate particulară și nu avem certitudinea că în acest caz am descoperit marginea clădirii. Am reușit să surprindem limita de N a vilei, prin Z14. Inițial am considerat că Z28 este limita de S. Ulterior, la S de acesta, a fost dezvelit Z24 despre care, în acest moment, nu putem spune dacă face parte din aceeași construcție sau este parte a unei anexe. Dificultatea interpretării se datorează faptului că Z28 este destul de lat, comparabil cu Z10 și cu Z14, dar el este penetrat de canalul 2, care se îndreaptă spre ceea ce noi am numit complex 3, probabil un praefurnium. Pe de altă parte între Z28 și Z24 au fost descoperite numeroase fragmente de tencuială pictată. Tot de aici provine și un fragment de placaj de marmură.

În urma cercetărilor arheologice au putut fi puse în evidență mai multe faze de construcție a clădirii. De acest lucru ne-am putut da seama la dezvelirea lui Z11, care este acoperit de lutuiala pusă în vederea amenajării podelei dintr-o fază ulterioară și tăiat de Z5. O altă dovadă în acest sens este suprapunerea podelelor din trei faze, surprinse într-un singur caz.

Din punct de vedere stratigrafic doar în S1 și doar între zidurile Z5, Z6 și Z7 avem de-a face cu amenajări succesive ale unei podele din lut puternic înroșită la partea superioară și cu urme de arsură. Peste aceasta avem o nivelare în care există fragmente de material ceramic și de acoperiș, deasupra căreia s-a amenajat podeaua din mortar alb. Marea problemă, însă, este aceea că în S4, aflată la distanța lăsată de matorul de 0,50 m, sub podeaua din ciment nu mai apare podeaua din lut care, probabil, a suferit un incendiu.

În alte cazuri avem o podea de ciment de culoare albă, peste care urmează dărâmătura de acoperiș și

---

amenajarea în vederea unei alteia de culoare roz – opus signinum. De asemenea, la aproximativ 0,90 m E față de Z10 se delimitează un șanț paralel cu acesta cu lățimea de 0,60 m. Probabil avem de-a face cu demolarea zidului aparținând uneia dintre faze și o lărgire a clădirii înspre V.

Clădirea a fost dotată cu un sistem de hypocaust, întrucât am descoperit o încăpere absidată, cu cel puțin două faze de construcție, în care, pe lângă numeroasele fragmente de pile cilindrice, se mai păstrează cel puțin două dintre ele în picioare și un canal care aducea aerul cald de la un praefurnium. Pile de hypocaust de formă circulară au mai fost descoperite și în alte încăperi ale clădirii. Un al doilea posibil praefurnium a fost dezvelit în S5, în partea de sud a clădirii, unde mai apar și două canale pentru propagarea aerului cald. În această zonă au apărut numeroase fragmente de tencuială pictată și un fragment de placaj de marmură. În momentul de față este mai greu de precizat dacă avem de-a face cu sistemul de încălzire a locuinței sau cu terme.

Materialul arheologic descoperit, care a fost depozitat la Muzeul din Sarmizegetusa, nu este numeros și în cea mai mare parte se compune din fragmente țigle și de olane, ceramică fragmentară, câțiva tamburi de pile și pile ceramice tubulare de hypocaust, cuie, piroane, un opaiț întreg tip Alicu XIII și o fibulă din fier tip Cociș 13b2.

Tehnica de lucru s-a limitat la îndepărtarea nivelului de demolare manual cu târnăcopul și cu lopata, iar în porțiunile în care s-a reușit atingerea unor faze mai vechi arheologii au recurs la uneltele specifice (șpaclu, mătură etc.). După încheierea acestor lucrări preliminare s-au realizat fotografiile și desenele documentare. Cercetarea nu a fost finalizată în toate unitățile de săpătură deschise astfel încât a fost necesară protejarea acestora, precum și a structurilor de zidărie, cu folie de plastic și un strat de pământ.

Cercetările viitoare își propun lămurirea limitelor clădirii, acolo unde acest lucru este posibil și nu este împiedecat de proprietățile particulare pe de o parte, iar pe de alta deschiderea unor suprafețe care să ne ajute la o mai bună înțelegere a planului edificiului sau la fazele succesive de construcție.

De comun acord cu proprietarul ne-am propus să se realizeze cel puțin o conservare primară a zidurilor, iar pe viitor poate chiar un plan de restaurare, lucru care în condițiile actuale economice nu este posibil. Toate aceste măsuri se vor avea în vedere, deoarece scopul final al proprietarului este o dezvoltare turistică a zonei prin punerea în valoare a unor monumente de epocă romană.

Informații suplimentare online

[Raportul 4569 din cronica.cimec.ro](https://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](https://maps.cimec.ro)
